

De més aviat sense dretos.
De més febles sense dretos.
Los drets individuals son
imprescriptibles, inalienables
e intransmissibles: e
Legislar la Llibertat baix
pretext de garantir-la, es co-
metre un delict contra ella. e
La llibertat propi acoballada
ahont comença la llibertat
ajena. Es licit, donchs, al
individu fer tot lo que no
perjudiqui a un altre. e
La resignació que predicen
las religions no es més que
la fórmula del engany ab
que s'preté perpetuar la in-
justicia social en lo mon. e
Las religions son mines
d'aborris que vishen de la
català d'admetre capítols en
la terra, assegurant pagar
crecents interessos al eul.

PERIÒDIC POLITIC VERMELL

LA TRAMONTANA defenso la principal llibertat més amassa, una amassa de cap mon. e
La Tramontana es catòlica de totas las religions, perquè totas son igualment delictos e de-
pressives per la dignitat e la inteligencia humana. e
La Tramontana es pertida defensor sempre el més ad-
hucat contra l'idea re-
publicana, y tant la amassa d'una gran reforma social que transformi l'ordre de
ser del productor, sup-
supedita al capitalisme. e
La Tramontana no des-
distinge a cap partit, servint los interessos general de la llibertat sense comprometre ni preocupacions de color.

La salut del poble es la suprema llei

La Tramontana es lo periòdic que s publica en idioma català més avansat en idees politicas, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 peseta trimestre.—Estranjer, 2
Las suscripciones se pagan por adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Penat, 1, 1.ª : BARCELONA
Pala pago d' admetes llibrarians del Giro Móvil, Dextra de Stell cobro y edilio de 15 céntims. No s' admeten llibrarians especials de portada

PREUS DE VENTA
Número eul, 5 céntims.—Jo exemplars, 1 pes
Surc d' illas puntabanc cada divendres

DISTRACCIONS ELECTORALS

Diputadesca ratera per cassar la classe obrera.

Electors de calitat quin vot no es falsificat.

Coalició que está entre mans dels partits republicans.

Grans factors pels quins may falla guanyar sempre la batalla.

LO FRET Y LAS ELECCIONS

Me sembla sino que la mare Naturalera... lo pare Etern y l'avi Fret s'hajen passat d'acort...

Y aixó s'comprén: los conservadors están en las alturas del poder y l'fret se deixa sentir per tot.

Escollim dues notícies boniques: «A Barcelona lo terrermeto ha arribat a deu graus sota zero...»

¡Recrimo! dich jo. Aixó es capis de deixar gissar al home més Incongelable del món... Y comint que la noticie no fou donada en dia de ignocencia...

Y a propòsit de disfresses. No puch per meonos d'aplaudir al govern conservador per l'exaltat iacu que ha llugat en senyalar las elecciones en lo periodo carnavalesco...

Men tornant al frat y a las promesas de certa candida monarquica... que se tramona aya gre que 'm sembla que 's fuzus diputat de la casa Romero-Sagosa...

Com que fora de la única manera que 's poblea cruecien las promesas de molts deus que sollicitan sos vot!

QUESTIONS SOCIAIS

LA FAMILIA

L'ANDE LINDI: LA EMANCIPACIO DE LA DONA

No son pocas las vegades que, para combata al socialisme conae tu ni so ó ab la mala fe que 'm avay... se manifesta en los detractores de la emancipacion social...

No obvia, no me' gretat, me' gretat, ni me' gretat de probar lo contrari.

La familia avay no demueca en base racional: l'amor no existe ab ni natural libertat, y la dona en poch més que un moble, que una cosa qualavel, dintre de lo que ten enforçament d'estructura la familia del boge domestic.

Ambeo a veure.

Pera reproduhirse be la especie humana es necessari, com necessari es en tot lo regne animal en la reproduccio de una especie...

Sent, donchs, la familia F alsmbich ab que se reproduche la humana especie, precisa que estiga constituïda baix las bases mes racionales y científicas...

¡Obheir la constitucio actual de la familia a tals condicions? No es dificil la resposta, que resulta sempre negativa.

La unio sexual de la especie humana pocas vegades obeeix a la espontaneïtat del amor. En las classes ricas, un matrimoni es cost sempre una operacio de càlcul para assegurar la continuacio del lujo y del despilfarrament...

Ara be, si la primera base, la més fundamental del matrimoni, ja no obeeix a la natural del amor, y tant menos quant més elevada es la classe quins individus d'abdos sexes s'uneixen para fundar nova familia...

Y el qui los tot, menos mal. Una educacio convenient, un exercici regular, un entrar a la vida ab bon peu y per fi un sosteniment racional de la lluya per la existencia podrien combata los defectes primitius engendrads en l'organisme y adelantat molt en lo camí perdut...

Així los penagristas de la familia actual son lo p-imers en probar los sacrificis que 's costa tanasat a preu del cost de las dides, mestras y criats dedicats a sos serveys. Las classes mitjas son en aje-t punt las que resultan estar en més condicions a propòsit pel bon desenvollop de la familia...

Y qu' n dirém de la constitucio de la familia en las classes obreras? Si be en ellas, per alló de no haverhi de què en materia d'interessos, los matrimonis obeeixen jo més al sentiment del amor, en cambi es tan gran lo sacrifici que implica conservar la existencia dels nills, tan inmensa 'l proporcionariu lo més indispensable a son bon desenvollop físic y moral...

Y aquesa es la familia que conegen las religions, que cantan los peotas y que tenen que 's destrubetal los emedistas? ¡Pobre familia!

Si no fos per l'amor que tot sér humà sent per sar obrar, prou quedaria destruhida en las nou dècimas parts de la humanitat.

Necessitant la familia, para estar fundada en bases científicas, estar en bonas condicions físicas y morals de procreacio y de desenvollop, ja havén vis que la base actual es negativa, per que no obeeix generalment la unio sexual al sentiment del amor...

Què s'necessita, donchs, para fundar la familia baix bases racionales, científicas y humanitarias, que sigen garantia segura de las bonas condicions físicas y morals de procreacio y de desenvollop del par humà?

Aixó es lo que aném a buscar en detingut analisis de la materia de que es objecte aquest estudi.

Pera que la unio sexual se verifiqui en primer terme per la impresio del amor, es necessari que 'l dret a la vida estiga igualment garantiat en la dona que en l'home, puig mentres aqueilla no puga guanyarse desahogadament la vida, no unirse a un home té d'acopiar, més que 'l sentiment del amor, la veu de la conveniencia para assegurar en tot lo possible la satisfaccio de sas necessitats.

Lo matrimoni no es un dogma religiós, ni un dret polític, ni una fórmula económica; lo matrimoni es, ó a lo menas deuria ser, tan solament un pacte social pel qual los pactants se obligan a dret reciprocitat de drets y debers...

En lo matrimoni, donchs, com en un pacte, té d'haverhi igualtat de facultats, igualtat de libertat d'acció en totes las parts contractants, no pona de resultar lo contrari tan lleu com lo que contra la fábula que 'l rey del davert, apoyat en sa força, obligava a fer a sos demés habitants...

Per tot lo espasat es que la constitucio de la familia la constitucio que 'l dret social y la havén estudias en aquesos articles, per que s'ém fermament convençuts de que 'l matrimoni no demueca en bona base mentres no estiga del tot emancipada la dona, y la dona no pot emanciparse en res, igual que l'home y que tothom, mentres no s'iga emancipada primerament en son treball y no tinga l'acog garantia son dret a la vida.

Sols llavors, emancipat tothom de totos los tiranos religiosus, politicos y económicos que pesan demunt de la actual societat, libre 'l individu de sos oracions en tot lo que no perjudica a un altre, donchs caducad per estar del fruit de son treball una distincio de sexes y abolidas las classes per la igualtat de medis a la vida, sols llavors, mentres, la familia demuecarrà en la bona manera del amor, que resultarà libre per que 's manifestarà lliurement sens las trabas que avay li imposen la esclavitud económica de la dona y la inseguritat d'obindre 'ls medis de viure que tots sentim.

No es nostre objecte, en aquesta qüestió, enfon-
 dor en lo nostre filisofích de si la monoga-
 mia ó la poligamia ó la promiscuitat dels sexes
 té de ser en definitiva lo que reguila les unions
 sexuals en la societat del pervindre, en primer
 lloch perquè aquestes filosofias per ara no po-
 den passar de simples abstraccions y luego per-
 que estem ben segurs de que, cimentada baix
 lògica racional y científica la familia, lo que
 tinga de ser sera en lo transcurs del temps, no
 quedant dubte de que desapareixerá la asquerosa
 illaga social antiga y moderna de la prostitució,
 que no es pas la més vista la pitjor, y 'l par
 afecte de la familia no entrará may lligat á cap
 egoista sentiment d'interessos, despareixerá
 la immoralitat en lo fondo y la hipocresia en la
 forma que avuy desgraciadament imperan en
 tants y tants santuaris de la familia.

Navarres 18 Jener de 1907.

Apreciat Director: Desitjaria que m'interés la se-
 guent carta:

No heigat á El Obrero una carta de Navarres, firmada
 per Antonio Vilanova secretario de la societat dels adormi-
 tados. Aquell mostra un caràcter y fins que 'l dret als
 treballadors d'anar á la Direcció, Republicana de Negocis
 que no volgué la llibertat sino per la vostra burocracia
 y era diuhen si nosaltres dividim la societat. Jo conteste
 que no dividim la societat, sino que apartem als treball-
 lidors de las oficinas d'aquesta granuja que volen viure
 de las cuentas dels que treballan.

Prou per avuy. Salut y Revolució social.

JUAN ASSOLU.

Mollerusa 10 de Jener de 1907.

Estimat Director: Fa pocs dies que s'estava moiant
 per moments un jove d'alguns vint anys, y á última
 hora, creyent que tenia de fer una visita á sant Pau,
 sant Pau y tots los santos, va dir á un curatj seu que
 ania á trobar al senyor rector para despatjarli lo passe
 celestial, pero ab la condició que no volia que toquem
 las campanas com de costum. Aquell, més depressa que
 un paret per quatre nis, se presenté á la rectoria y ho
 explicó al mossen tal com li havia dit lo seu curatj, y 'l
 mossen, al sentir que no volia que toquem las cam-
 panas, se va posar més content al que si li haguessen tira-
 dit á la mancha de Deu y va respondre ab la veu de con-
 vito: «— ¡Que es hau sigurat que aixó es costabramen-
 dol ¡vaya una poca vergonyós! ¡ala, ala! ja fora d'aquesta
 sala! y las campanas tocarán passi á qui passi.— Y efec-
 tuament, del dit al fet, lo rector va anar lo llogi de las
 formes de sobota, y luego las campanas y esquilas toca-
 ven á fustich.

Pocs dies després d'aquest fet lo pacient deixava de
 existir, y no falta qui 's creu que va morir més del dis-
 gust que son més.

Disposi y tant en quant se li oficial de s. s.

RAVY MACAN.

Sitges 26 Jener 1907.

Excomunicat Director: Fa pocs dies va morir una
 dona, y com de costum, aviaten á tot los parents, con-
 segats y valdins, para anar á passar lo nocti porque lo
 ángel santin més li corria para posar la difunta més
 depressa al cel. Vulligat que varen avisar per los sag, y
 á cada hora tota las cortsas se tiraven á punt de plujar-
 lo, y avuy que anava y avuy, en un quart no vuyi
 y avuyi Fígula no comprera. Tancó dos quars, y ja
 gent ja comença d'agrar 'l anaven á començar sense
 ni mossen, y ab aqueixa... ¡zapapim, arriba, quon una
 de síll li va dir:— Certinbe, fa mitje hora que 'l agustat,
 y un altre va dir:— Y tant, ja son dos quars de vuyi.—
 Y lo mossen, ab una veu de no sé qual y un plor de
 que com hedra, diu:— Ab mitje hora més avuy la
 vuyi.— ¡Ha, senyor Director, q'is aparatj que té! Pero
 dond no té 'l cadafal del moment, que no va voler fer
 ritm— porque ja era sermo que tallen 'l corda
 para fer una munda de brones á chinas de mossen Fígula.

Y prou per avuy avuy aquest missatge.
 Ara toca al nostre Ajuntament, responde al quid'ent-
 jeria que dema lo seu periódich donde lo signat avu-
 ra. Non faria 'l favor de no encunjar tant 'l alumbret pú-
 blic, que la arria á ser tuda que fustiga á consecucio
 que moltos no vuchen en quins terra navegan y van
 de tamborilant. No 's faria 'l favor de no agurar los
 fustals tan d' hora! porque, senyors del Ajuntament, en-
 cerra no anaban de tocar los oca, los serenos van com
 a reus començades á agurar los fustals, porque vuch-
 ten los hi dond' aqueixa orde.

CUL N' OLLA.

¡HO CRECH!

Abans, llegir los diaris
 á en lo casí convenent,
 á en ab anach convenent
 ter parlas d' assumptis vari,
 quan devan una noticia
 d' aqueixa, que ara en francés
 solen dir que los noies,
 com no puchen marxar,
 ab mo 'l cervell ingenuitat
 començava desfogada:
 —Aixó qu' hau dit en murida.
 Aixó altre en molta rialta.

Passé 'l temps: de dia en dia,
 se, que clarament parlava,
 ab extranyes notias,
 que m' d'uyan anapita.
 Per sortir d' enemistat
 á le 'l vaig trobar' un matí
 que era 'l aplic per son
 deixant content y enganyat.

Així, donchs, al may es 'l dia
 que en 'bagare, per son be,
 'l he resolt lo llogi
 y oca política se no vuyi
 que era lera y deslata
 per millorar nostre sort,
 pua se 'l 'l barto en bon port
 y sap molt de navegat.

Ja, que 'l Sagasta creoch
 — ¡Ho crech!—
 responch al punt sans dupla.

Si se 'n diu que 'l gran Patal
 es home modesto, senyor,
 que dels obsequis lo trilla
 no l' han fer mirar tan altj
 que, venente de moment
 elevat fins á le... gloria,
 ha volgut cantar victoria
 ab lo que sia sols de vent!

Ja, que 'l Sagasta creoch:
 — ¡Ho crech!—
 conteste inmediatamente.

Si 'm diuhen que 'l Pedrera,
 aquest que han cridat a Glop,
 no es, com deyan, un client
 perquè 'l verdatar no 'l tranqui;
 y fer que de nit y dia,
 fustant per tots los reinos,
 creche solo ment' d' ilusionis
 aqueixa de la... política!

Ja, que 'l que passa creoch:
 — ¡Ho crech!—
 conteste sense tardia.

Si 'm diuhen que don Fulano
 que intena ser diputat,
 no cup la ho tinga llogat
 no ¡agura á lo adiano,
 pua 'l ocupa llogi existi
 no ho té pas de movent,
 nota ho vol per nostre be,
 sola per privilegi 'l pua!

Ja, que 'l fulano creoch:
 — ¡Ho crech!—
 conteste tant un somriá.

Si se 'm diu que ara es 'n gup
 passar tal com lo passat,
 que tota tranquila treballen
 sense tant 'l movent d' agur!
 tenint més que cap machi
 feyna, salut, llibertat
 y sen gran felicitat
 que no pot pas ser millor!

Ja, que la Espanya creoch:
 — ¡Ho crech!—
 conteste sans dilació.

Ab lo meu ho crech, ho crech
 á totibus ocas contentos,
 sens que 'l boiat de moment
 'l ho crech del que hi tontch;
 pues de tot que m' han contat,
 tot d'ibent crech desseguida,
 cosa hi ha, que, crech crechida,
 y altres crech que son vridat.

LL. MILLÀ

Los conservadors decididamente se 'ns han
 tornat proteccionistas porque aixó deu convenir
 á sos amichs los fabricants, y han pujat los
 aranzels d' aduanas fins als núvols.

Y lo primer resultat que n' ha tocat la classe
 obrera d' aquesta protecció es veure com los
 articles de primera necessitat, especialment la
 carns, se n' anava també pels núvols fent grans
 negocis los acaparadors, y qui tinga pe sech
 que 's fassi sopas.

Aixó elegit á que 'ls grans fets han causat
 inmensos danys á la agricultura fent també en-
 carir extraordinariament sos productos, y ¡vaya!
 que estem millor que volém, porque la gana ja
 es general!

Y diuhen que 'l poble no té paciència!

Aixó de la coalició republicana per las elec-
 cions de diputats á Cors, va resultant un bullit
 que ni Cristo es capás d' entendresh.

En la major part dels punts los possibilistas
 se giran de cul á la fraternitat, en altres los
 progressistas no volen ser iguals als federals, y
 en los demás, salvo honrosas excepcions, tots
 se prenen la llibertat de tirar cada un per son
 costó.

Y 'l poble republicà, en tant, desitjant no ja

la coalició electoral, sino la inteligencia més
 estreta para fer actes molt més trascendentals
 — ¡Pobre poble!

Entrá á una barberia d' Hontalrich lo secre-
 tari d' aqueix Ajuntament para cleytarse, y al
 veure La Tramontana demunt d' una taula
 agafat tal rabiola, que la flama li quedá de reüllu
 més á la cara que 'l nas.

«Pero sant cristiá! ¡Ni que tinguesen tot 'l in-
 fern dintre 'l cos per escalfarvos aixís ab aque-
 tos frets que corren!

Y á propòsit de llanús d' Hontalrich. Ja se
 han començat á perdre alguns paquets de Tra-
 montanas dels enviats á aquella vila, que no
 falta qui creu que d' amagat se lleigeiten entre
 tates de segrestias.

Encara no 'n tenim prou ab lo fiscal y la llei
 para ferlos la guita?

La més gran de las fabricas de Vilanova y
 Geltrú perteneix á un senyors catòlic, apo-
 stòlic y romá, molt caritatiu, molt honorat, molt
 piados, conservador ell, senador vitalici, con-
 cedorat varias vegadas ab no sé quanta qui-
 calca de beneficencia y proteccionista y amich
 en troia del obrer fins á la para d' «pauvent».

Donchs á pesar de tan lloables condicions,
 acabo de llegir en un periódich d' aquella loca-
 litat que en sa fabrica treballan així quaranta
 noya y noya de vuyt á deu anys d' edat, que
 treballan ab aquest fret de molt abans d' apar-
 tar lo dia fins ben entrada la nit, y guanyan un
 salari que varia de 40 á 50 cèntims de peseta
 cada setmana.

Y que aqueix senyor coneix la llei que pro-
 hibeix ó regula 'l treball en las fabricas de donas
 y criaturas, no hi ha pas cap dubte. Com que
 es legislador vitalici!

¡Que diuhen á aixó los partidaris de lo que
 Estar actual regularisi las condicions y prou
 del treball! Donchs que bueno, que per ara
 tots bons.

Ja tan be aqueixos conservadors y catòlics de
 fer confiar al obrer en un altra vida.

Perque de lo que passa en aquesta... no hi
 ha Deu que s' hi resigni.

Ey, un Deu protestari.

Aquestes dies si que la havém passada seria.
 Nada memos que las tropas han singut de
 dormir varias nits demunt de las armas. Suposo
 que 's quedaria á alguns la bayoneta clavada
 als ossos, pero aixó y molt més demanan la
 tranquilat pública... dels conservadors y la
 preparació de la patota electoral.

Lo gubern de las conservas ha agriciat al
 Sr. Sagasta pensantli un be al coll, ó sída con-
 ditió 'l Tenó.

Sera aixó lo premi de la comedia represen-
 tada en la Janta Central del Canó?

En aquest cas, que 's regali un burro als re-
 publicans d' aquella alta corporació.

Lo que son las preocupacions.
 A Madrid ha ocorregut una sensible desgracia,
 degut á una preocupació.

En la fabrica de acetata del conegut indus-
 trial Matias López tenia de ferse una proba del
 gas, y 'l fill del industrial feu stopper la ope-
 ració per haverse aqueixa senyeta pel dimers
 dia 13 del corrent, per alió de ser de mala en-
 troguencia dimers y 13.

Se feu la proba lo dimers dia 14, y en
 aquest dia se trobá gelada 'l aygua del conta-
 dor, y un moxo, sans veure 'l perill, tirá aygua
 calents dins del aparat para degelarlo lo gal,
 produhente la explosió pel vapor d' aygua
 que s' produhi dintre d' ell, y moriut de resul-
 tas de la explosió lo moxo y 'l que per pro-
 preocupacions ridiculas no havia volgut fer aquella
 feyna lo dia abans, en que, no estant gelada la
 aygua, no s' hauria produhit la desgracia.

Una vegada més, encar que aqueix degut á
 la fatalitat, las preocupacions han sigut causa
 de dol.

En una llarga carta nos dona compte nostre
 corresponsal de Sant Martí d' una reunió de
 obrers de las Tres Clases de Vapor, en que 's
 sangenerat, que diu ell, (a) representants, van
 ja tenir de fer grans esforços para contrarrestar
 la corrent d' antipatia que per tot arreu los cau

